

Mihail Udroi

Drept penal. Partea specială

Ediția 3

- revizuită și adăugită -

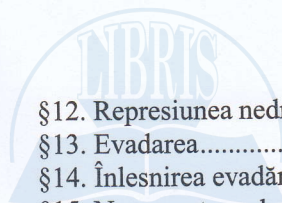
Editura C.H. Beck
București 2016

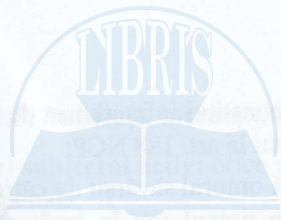
Cuprins

Abrevieri.....	XI
Capitolul I. Infracțiuni contra persoanei.....	1
Secțiunea 1. Infracțiuni contra vieții.....	1
§1. Omorul	1
§2. Omorul calificat	15
§3. Uciderea la cererea victimei.....	27
§4. Determinarea sau înlesnirea sinuciderii	32
§5. Uciderea din culpă	36
Secțiunea a 2-a. Infracțiuni contra integrității corporale sau sănătății	41
§1. Lovirea sau alte violențe	41
§2. Vătămarea corporală	45
§3. Lovirile sau vătămarile cauzatoare de moarte.....	52
§4. Vătămarea corporală din culpă.....	57
§5. Relele tratamente aplicate minorului.....	63
§6. Încăierarea.....	66
Secțiunea a 3-a. Infracțiuni săvârșite asupra unui membru de familie.....	70
§1. Violența în familie	70
§2. Uciderea ori vătămarea nou-născutului săvârșită de către mamă.....	73
Secțiunea a 4-a. Agresiuni asupra fătului.....	79
§1. Considerații generale referitoare la protecția prin instrumente de drept penal a fătului.....	79
§2. Întreruperea cursului sarcinii.....	80
§3. Vătămarea fătului.....	84
Secțiunea a 5-a. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie	90
§1. Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate	90
§2. Împiedicarea ajutorului	92
Secțiunea a 6-a. Infracțiuni contra libertății persoanei.....	94
§1. Lipsirea de libertate în mod ilegal.....	94
§2. Amenințarea	107
§3. Șantajul	110
§4. Hărțuirea	123
Secțiunea a 7-a. Traficul și exploatarea persoanelor vulnerabile	126
§1. Traficul de persoane.....	126
§2. Traficul de minori	136
§3. Proxenetismul.....	141
Secțiunea a 8-a. Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale.....	145
§1. Violul	145
§2. Agresiunea sexuală	155
§3. Actul sexual cu un minor	161

§4. Coruperea sexuală a minorilor	171
§5. Racolarea minorilor în scopuri sexuale.....	178
§6. Hărțuirea sexuală.....	180
Secțiunea a 9-a. Infrațiuni care aduc atingere domiciliului și vieții private	183
§1. Violarea de domiciliu.....	183
§2. Violarea sediului profesional	193
§3. Violarea vieții private.....	199
§4. Divulgarea secretului profesional	209
Capitolul II. Infrațiuni contra patrimoniului.....	212
§1. Furtul.....	212
§2. Furtul calificat.....	222
§3. Furtul în scop de folosință.....	234
§4. Furtul urmărit la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.....	237
§5. Tâlhăria	240
§6. Tâlhăria calificată.....	248
§7. Tâlhăria urmată de moartea victimei.....	253
§8. Abuzul de încredere	255
§9. Abuzul de încredere prin fraudarea creditorilor	262
§10. Gestiunea frauduloasă	267
§11. Însușirea bunului găsit sau ajuns din eroare la făptuitor	273
§12. Înșelăciunea.....	277
§13. Înșelăciunea privind asigurările	289
§14. Distrugerea.....	294
§15. Distrugerea calificată	299
§16. Distrugerea din culpă	301
§17. Tulburarea de posesie.....	303
Capitolul III. Infrațiuni contra autorității.....	308
§1. Ultrajul	308
§2. Uzurparea de calități oficiale	317
§3. Sustragerea sau distrugerea de înscrisuri	320
§4. Ruperea de sigilii	323
§5. Sustragerea de sub sechestrul	325
Capitolul IV. Infrațiuni contra înfăptuirii justiției.....	328
§1. Nedenunțarea	328
§2. Omisiunea sesizării	334
§3. Inducerea în eroare a organelor judiciare	338
§4. Favorizarea făptuitorului.....	344
§5. Tăinuirea	350
§6. Obstrucționarea justiției	356
§7. Mărturia mincinoasă	360
§8. Sustragerea sau distrugerea de probe ori de înscrisuri	368
§9. Ultrajul judiciar	370
§10. Cercetarea abuzivă	376
§11. Supunerea la rele tratamente	382

§12. Represiunea nedreaptă	385
§13. Evadarea	389
§14. Înlesnirea evadării	395
§15. Nerespectarea hotărârilor judecătorești	399
Capitolul V. Infrațiuni de corupție	408
§1. Luarea de mită	408
§2. Darea de mită	426
§3. Traficul de influență	434
§4. Cumpărarea de influență	445
Capitolul VI. Infrațiuni de serviciu	451
§1. Delapidarea	451
§2. Purtarea abuzivă	459
§3. Abuzul în serviciu	461
§4. Neglijența în serviciu	473
§5. Violarea secretului corespondenței	479
Capitolul VII. Infrațiuni de fals	485
§1. Falsificarea de monede	485
§2. Falsificarea de titluri de credit sau instrumente de plată	487
§3. Falsificarea de timbre sau efecte poștale	490
§4. Punerea în circulație de valori falsificate	492
§5. Deținerea de instrumente în vederea falsificării de valori	496
§6. Emiterea frauduloasă de monedă	499
Capitolul VIII. Falsuri în înscrisuri	501
§1. Falsul material în înscrisuri oficiale	501
§2. Falsul intelectual	505
§3. Falsul în înscrisuri sub semnătură privată	509
§4. Uzul de fals	514
§5. Falsificarea unei înregistrări tehnice	516
§6. Falsul în declarații	518
§7. Falsul privind identitatea	521
Capitolul IX. Infrațiuni contra familiei	526
§1. Incestul	526
§2. Abandonul de familie	527
§3. Nerespectarea măsurilor privind încredințarea minorului	533
Capitolul X. Infrațiuni contra libertății religioase și respectului datorat persoanelor decedate	537
§1. Profanarea de cadavre sau morminte	537
GRILE	539
RĂSPUNSURI GRILE	552
Bibliografie	553

Capitolul I

Infracțiuni contra persoanei

SUMAR: În cadrul acestui capitol vor fi analizate diferitele forme de ilicit penal îndreptate împotriva unei persoane în viață ori a unui făt. Vor fi studiate particularitățile infracțiunilor contra vieții, integrității corporale, libertății persoanei sau a vieții private a acesteia, libertății și integrității sexuale. Vor fi analizate particularitățile subiecților activi nemijlociți, urmările pe care aceste infracțiuni le pot produce, cazurile în care poate fi reținută existența unui concurs între aceste infracțiuni ori între infracțiunile contra vieții și cele contra patrimoniului, formele de vinovăție specifice. O atenție deosebită va fi acordată criteriilor în baza cărora se poate realiza diferența între infracțiunile contra vieții și cele contra integrității corporale, în vederea clarificării ipotezelor practice în care acestea pot fi reținute. Incidența instituțiilor de drept penal va fi analizată în raport de fiecare infracțiune în parte, în vederea asigurării unei cunoașteri complete, pragmatice și eficiente a materiei.

Secțiunea 1. Infracțiuni contra vieții

§1. Omorul

1.1. Noțiune

- omorul este infracțiunea ce constă în suprimarea cu intenție a vieții unei persoane (art. 188 NCP);

- NCP a păstrat reglementarea din vechiul Cod penal (art. 174 C.pen. 1969) inclusiv sub aspectul limitelor de pedeapsă;

- potrivit NCP, nu va constitui omor calificat, ci omor simplu (asumând absența vreunei circumstanțe agravante de la art. 189 NCP):

a) omorul comis în public, deoarece este la fel de periculos infractorul care omoară în public și cel care ucide într-un spațiu privat;

b) omorul comis profitând de starea de neputință a victimei de a se apăra; la individualizarea pedepsei va fi reținută circumstanța agravantă generală prevăzută de art. 77 lit. e) NCP;

c) omorul comis prin mijloace care pun în pericol viața mai multor persoane în cazul căruia se va reține circumstanța agravantă generală prevăzută de art. 77 lit. c) NCP;

d) omorul comis asupra unui membru de familie va constitui infracțiunea de violență în familie prevăzută de art. 199 alin. (1) NCP raportat la art. 188 NCP;

Deopotrivă, potrivit NCP, va constitui omor simplu și omorul săvârșit de către un judecător sau procuror, polițist, jandarm sau militar, în timpul sau în legătură cu îndeplinirea îndatoririlor de serviciu sau publice ale acestora, fapta care constituia anterior omor deosebit de grav [art. 176 alin. (1) lit. g) C.pen. 1969].

1.2. Obiectul infracțiunii

a) **obiectul juridic special:** viața persoanei și relațiile sociale în legătură cu dreptul la viață al altei persoane;

- dreptul la viață este cel mai important drept al omului; este un drept esențial, opozabil *erga omnes*, toți membrii societății fiind obligați să-l respecte și să se abțină de la orice acțiune care ar aduce atingere ori ar pune în pericol această valoare socială supremă; dreptul la viață este un principiu fundamental, deoarece el este însăși condiția exercitării celorlalte drepturi garantate¹. Totuși, în pofida importanței sale, acest drept cunoaște o dublă limitare, și anume: prima stipulată chiar în art. 2 din Convenția europeană și cea de-a doua în art. 15 din același document²;

- viața persoanei este perioada care se întinde de la naștere și până la moarte. Momentul de la care o persoană este în viață este acela al desprinderii totale a fătului de corpul mamei prin tăierea cordonului ombilical, adică momentul când produsul concepției nu mai este făt, ci nou-născut, începând să ducă o viață independentă de aceea a mamei. Momentul final al vieții este acela al morții cerebrale;

- NCP asigură protecția penală a fătului incriminând în Capitolul IV intitulat „Agresiuni asupra fătului” incriminând întreruperea cursului sarcinii (art. 201 NCP) și vătămarea fătului (art. 202 NCP);

- protecția dreptului la viață este asigurată în raport de actele altor persoane, iar nu față de propriile acte, sinuciderea sau tentativa de suicid nefiind incriminată (legiuitorul a apreciat necesar să incrimineze însă determinarea sau înlesnirea sinuciderii).

b) **obiectul material:** corpul unei persoane în viață.

În ipoteza în care obiectul material al infracțiunii de profanare de morminte este un cadavru, iar inculpatul, prin dezmembrarea ori incendierea cadavruului, urmărește ascunderea faptei de omor comise anterior, se vor reține în concurs real infracțiunea de omor și infracțiunea de profanare de morminte (I.C.C.J., Secțiile Unite, Decizia nr. 35/2008, www.legalis.ro).

¹ A se vedea J.-F. Renucci, *Traité de Droit Européen des droits de l'homme*, L.G.D.J., Paris, 2012, p. 77.

² Idem, p. 88-89.

1.3. Subiecții infracțiunii

a) subiectul activ: orice persoană fizică sau juridică (necircumstanțiat) cu capacitate penală;

- participația penală este posibilă în toate formele: coautorat, instigare sau complicitate (materială sau morală, respectiv anterioară ori concomitentă);

- se va reține coautoratul la infracțiunea de omor chiar dacă din ansamblul actelor violente comise de făptuitori care au condus la moartea victimei nu poate fi individualizată lovitura concretă ce a provocat decesul, contribuția acestora urmând a fi analizată în ansamblu și indivizibil;

Există coautorat la infracțiunea de omor când coînculpații au acționat împreună lovind victima, atât înainte de a cădea la pământ, cât și după aceasta. Faptul că numai loviturile aplicate de unul dintre ei au fost mortale nu are relevanță, dacă activitatea acestuia se afla într-o unitate indivizibilă cu cea a celorlalți inculpați și dacă rezultatul acestei activități strâns unite constă în suprimarea vieții victimei, iar din materialitatea faptelor reiese că toți inculpații au fost conștienți de urmările lor comune și au dorit producerea lor. În cazul de față, fiind constatat că inculpatul C.C. a lovit victima cu o scândură în spate, în timp ce ceilalți coînculpați i-au aplicat alte lovituri, în zone vitale, cu obiecte contondente, iar după căderea acesteia, au continuat să o lovească împreună, se învederează că toți participanții se fac vinovați de participarea la săvârșirea infracțiunii de omor, sub forma de coautorat, prevăzută de art. 174 C.pen. 1969 (*I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 4739/2004, www.legalis.ro*).

Instigarea se regăsește numai în latura sau actul psihic (latura subiectivă), nu și în latura fizică (obiectivă) a infracțiunii. Această formă de participație are mai multe forme (categorii), între care și aceea a agentului provocator (în sensul instigator), formă care există în cauză. Sunt cuprinse în această categorie acele persoane care, prin daruri, promisiuni, amenințări, abuz de autoritate sau de putere, determină pe autor să săvârșească o faptă penală. În cazul de față, prin putere trebuie înțeleasă autoritatea de fapt și de drept, pe care funcționarii civili sau militari o exercită asupra subalternilor, dar și asupra unor persoane care se află în stare de deținere, aceștia temându-se că, în caz de neexecutare, s-ar putea lua măsuri disciplinare împotriva lor, dar și că executarea le poate aduce avantaje. În cauză, inculpații s-au folosit de amenințări, dar și de promisiuni față de deținutul M.C., și anume înrăutățirea regimului de detenție sau, dimpotrivă, de a beneficia de un regim mai relaxat și a fi liberat condiționat înainte de îndeplinirea condițiilor legale, determinându-l să execute acte de violență împotriva lui U.G.E., aflat și el în aceeași cameră de arest. Actele de violență s-au și săvârșit, cauzând, în final, decesul victimei, așa cum s-a arătat mai înainte, astfel că fapta celor doi inculpați realizează elemente constitutive ale instigării la infracțiunea de omor calificat (cu premeditare) (*C.S.J., secția penală, decizia nr. 4404/2003, www.legalis.ro*).

Fapta inculpatului de a însoți, după o prealabilă înțelegere de a comite agresiunea, pe autorul omorului, amândoi înarmați cu pari, de a pătrunde în curtea casei victimei și de a ataca pe fratele acesteia în timp ce coinculpatul aplica victimei lovituri cu parul în cap, cauzându-i moartea, constituie complicitate la infracțiunea de omor. Acționând în modul arătat, complicele a dat un ajutor moral autorului faptei, prin încurajarea și prin întărirea intenției acestuia de a ucide, ceea ce, în lipsa acestui ajutor, autorul nu ar fi îndrăznit să facă în împrejurările date (*C.S.J., secția penală, decizia nr. 5478/2001, www.legalis.ro*).

Fapta participantului la săvârșirea infracțiunii de omor, de a folosi împotriva victimei un spray paralizant, urmată de lovirea repetată a acesteia de către cel de-al doilea participant cu un corp dur asupra zonei capului, cauzându-i leziuni care au dus la deces, constituie *coautorat la omor, iar nu complicitate*. Soluția se impune ținând seama că făptuitorii au acționat împreună, conjugat, amândoi intrând în casa victimei înarmați, unul cu un spray paralizant, iar cel de-al doilea cu o bară metalică, ambele folosite la suprimarea vieții persoanei (*C.S.J., secția penală, decizia nr. 1262/1997, www.legalis.ro*).

Simpla prezență a unei persoane, aflată împreună cu autorul omorului la locul săvârșirii infracțiunii, *nu constituie complicitate*, atâta vreme cât nu a existat înțelegere între ea și autor de a înlesni sau ajuta la comiterea faptei și, totodată, nu a cunoscut și nici prevăzut că acesta va săvârși un omor (*Trib. Suprem, secția penală, decizia nr. 94/1987, în C.P. Ad., p. 600*).

S-a reținut în fapt de prima instanță că, de aproximativ 4 ani, inculpatul C.H. l-a cunoscut la C.I., proprietar de benzinărie și restaurant din localitatea Cornea, aproape de Stațiunea Herculană și la care a și lucrat, ultima dată timp de aproximativ 9 luni până la începutul anului 2001. La un moment dat, inculpatul C.I. i-a comunicat că vrea să scape de o persoană și ar fi dispus să achite 30.000 mărci celui care ar executa lichidarea fizică, persoana vizată fiind V.D. C.H. nu a fost de acord, dar la rugămintea inculpatului C.I. și față de suma promisă s-a angajat să caute un executant în Turcia, unde l-a contactat pe Y.A. care a acceptat propunerea pentru suma de 20.000 mărci germane, diferența de 10.000 mărci germane urmând să revină intermediarului, respectiv lui C.H. Ambii au revenit în România prin vama Bechet, au înnoptat la Hotelul P., după care au închiriat un apartament în Herculană în apropierea casei unde urma să fie localizată victima. Reține instanța că inculpatul C.I. i-a descris și arătat lui C.H. casa și semnalmentele persoanei vizate (aproximativ 50 ani, cărunt, cu mustață) și autoturismul acesteia de culoare albă. În continuare, timp de aproximativ 10 zile, inculpatul Y.A. a urmărit traseul victimei, iar inculpatul C.H. s-a întâlnit de mai multe ori cu inculpatul C.I. pentru a primi sume de bani necesare realizării misiunii, întâlniri la care coinculpatul Y.A. nu a participat, dar care în câteva rânduri i-a observat din autoturismul în care se afla și care era parcat în apropiere (în fața unei unități bancare, la ieșirea din Timișoara ori la stația de benzină). S-a stabilit de prima instanță că C.H. ar fi primit de la C.I. 12.000 mărci germane, sumă cheltuită în comun de cei doi cetățeni turci și că întâlnirile

dintre C.H. și C.I. erau stabilite telefonic la numerele fixe și de celular indicate. În scopul procurării unui pistol la 27 martie 2001, inculpatul Y.A. a plecat în Turcia cu 200 mărci germane dați de C.H. și după circa 10 zile a comunicat găsierea armei dându-și întâlnire în localitatea Edirne din Turcia. Au revenit în România la 14 aprilie 2001 având asupra lor arma ascunsă cu care au și intrat nelegal în țară, continuându-și filajul. În ziua de 17 mai 2001, pe când se îndreptau spre benzinăria inculpatului C.I., cei doi inculpați au observat autoturismul Dacia în care se afla persoana care trebuia ucisă, mașina fiind oprită la marginea drumului; inculpatul C.H. a întors autoturismul lui în direcția opusă, depășind pe cel al victimei cu aproximativ 400 m. Au considerat că este un loc propice pentru a-și realiza scopul, motiv pentru care C.H. i-a indicat lui Y.A. să ia cu el pistolul din mașină și să coboare. A mai reținut instanța de fond că inculpatul Y.A. s-a îndreptat spre mașina victimei, care abia pornise după alimentarea cu benzină și i-a făcut semn să oprească, semn specific persoanelor care fac autostopul. Au plecat împreună în mașină până după localitatea Mehadia unde după un pod din fața cimitirului inculpatul i-a cerut victimei să oprească și, în timp ce cobora, a scos pistolul cu care a împușcat victima, apoi a fugit de la locul faptei. În continuare inculpatul C.H. s-a deplasat la benzinăria coinculpatului C.I. pe care l-a înștiințat că planul a fost realizat, acesta i-a dat 10.000.000 lei și 1.500 mărci germane cu care a plecat spre Timișoara să achite o datorie de 1.000 mărci germane, iar a doua zi a fost reținut de organele de poliție. Inculpatul Y.A. a fost condamnat pentru omor calificat, C.H. pentru complicitate la omor, iar C.I. pentru instigare la infracțiunea de omor (*I.C.C.J., secția penală, decizia nr. 6822/2004, www.legalis.ro*).

- încercarea de a determina o persoană, prin constrângere sau corupere, să comită o infracțiune de omor, constituie infracțiunea de încercare de a determina săvârșirea unei infracțiuni prevăzute de art. 370 NCP. În cazul în care infracțiunea de omor a fost săvârșită sau a fost realizată o tentativă pedepsibilă, persoana care a exercitat actele de determinare va fi pedepsită ca instigator la infracțiunea de omor, respectiv ca instigator la tentativa de omor. Instigatorul va fi tras la răspundere pentru instigare la tentativa de omor și în cazul în care autorul se desistă sau împiedică producerea rezultatului beneficiind de cauza personală de nepedepsire prevăzută de 34 NCP.

b) subiectul pasiv: orice persoană fizică în viață (indiferent de starea acesteia de sănătate, de vârstă, de existența sau inexistența discernământului victimei etc.).

- consimțământul victimei nu are valoarea unei cauze justificative prevăzute de art. 22 NCP;

- dacă victima este un membru de familie al infractorului, se va reține comiterea infracțiunii de violențe în familie [art. 199 alin. (1) NCP raportat la art. 188 NCP];

- în ipoteza în care victima este un judecător ori procuror aflat în exercițiul atribuțiilor de serviciu sau dacă fapta este comisă față de un judecător, procuror sau un membru de familie al acestuia în scop de intimidare sau de răzbunare în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu ale magistratului se va reține comiterea numai a infracțiunii de ultraj judiciar (art. 279 NCP raportat la art. 188 NCP); deopotrivă, se va reține ultrajul judiciar și atunci când omorul este comis împotriva unui avocat în legătură cu exercitarea profesiei de către acesta;

Secțiunea a 5-a. Infracțiuni privind obligația de asistență a celor în primejdie

§1. Lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate

1.1. Noțiuni

- este infracțiunea ce constă în omisiunea de a da ajutorul necesar sau de a anunța *de îndată* autoritățile de către cel care a găsit o persoană a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este *în pericol* și nu are putința de a se salva [art. 203 alin. (1) NCP];

- *NCP a prevăzut o cauză justificativă specială atunci când, prin acordarea ajutorului, autorul s-ar expune unui pericol grav cu privire la viața, integritatea corporală sau sănătatea sa* [art. 203 alin. (2) NCP].

1.2. Obiectul infracțiunii

a) obiectul juridic special: viața, integritatea fizică sau sănătatea persoanei și relațiile sociale în legătură cu acestea;

b) obiectul material: nu are.

1.3. Subiecții infracțiunii

a) subiectul activ: orice persoană cu capacitate penală (necircumstanțiat), cu excepția celui care a pus victima în situația ca viața, integritatea corporală sau sănătatea să îi fie *în pericol*;

- autorul sau participantul la infracțiunea care a pus victima în situația ca viața, integritatea corporală sau sănătatea să îi fie *în pericol* nu poate fi acuzat și de infracțiunea prevăzută de art. 203 NCP, întrucât nu i se poate imputa acestuia că nu a salvat victima de la urmarea periculoasă pe care a urmărit-o prin comiterea infracțiunii deopotrivă, acesta beneficiază de garanția procedurală a dreptului la tăcere și de privilegiul împotriva autoincriminării;

- participația penală este posibilă în forma instigării sau a complicității; fiind o infracțiune omisivă coautoratul nu este posibil.

b) subiectul pasiv: orice persoană fizică a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este *în pericol* și nu are putința de a se salva singură.

- persoana vătămată poate fi în pericol fie pentru că a fost victima unei infracțiuni contra vieții, integrității corporale sau sănătății comise de un terț sau este iminentă comiterea unei astfel de infracțiuni de un terț, fie din orice alt motiv (de pildă, avalanșă, alunecare de teren, inundație etc.) și nu poate efectua singură acte de salvare;

- nu prezintă importanță dacă victima are sau nu vreo culpă în legătură cu producerea stării de pericol.

1.4. Latura obiectivă

a) elementul material: presupune *două infracțiuni alternative*:

1. omisiunea de a da ajutorul necesar de către cel care a găsit o persoană a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este *în pericol* și nu are putința de a se salva singură;

- legea penală instituie astfel obligația generală de a acorda ajutorul necesar unei persoane aflate în pericol, incriminând omisiunea acordării ajutorului;

- este necesar ca autorul să poată acorda ajutorul necesar victimei și să nu se expună prin acordarea ajutorului unui pericol grav cu privire la viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, deoarece în această ipoteză se va reține cauza justificativă prevăzută de art. 203 alin. (2) NCP (de pildă, o persoană care nu știe să înoate nu poate fi acuzată de omisiunea de a da ajutorul necesar unui terț care este în pericol de înec);

- nu este tipică fapta celui care intervine acordând ajutor victimei aflate în pericol, dacă din cauza nepriceperii sau absenței unor cunoștințe de specialitate sau din orice motive nu se realizează înlăturarea pericolului sau se agravează starea victimei;

- este tipică fapta aceluia care omite să acorde ajutorul unei persoane aflate în pericol chiar dacă era previzibil că nu poate fi înlăturată situația periculoasă, afectarea vieții, integrității corporale sau a sănătății victimei fiind inevitabil în viitor;

- este o infracțiune omisivă, de pericol.

2. omisiunea de a anunța de îndată autoritățile de către cel care a găsit o persoană a cărei viață, integritate corporală sau sănătate este *în pericol* și nu are putința de a se salva singură (de pildă, prin omisiunea de apelare de îndată a numărului gratuit 112);

- legea penală instituie astfel obligația generală de a anunța **de îndată** autoritățile cu privire la o persoană aflată în pericol, incriminând omisiunea încunoștințării; trebuie încunoștințate orice autorități care ar putea interveni pentru salvarea persoanei aflate în pericol;

- reținerea comiterii acestei fapte este ușor de făcut în prezent când apelul la numărul de urgență 112 este gratuit și facil de accesat; încunoștințarea tardivă a autorităților în condițiile în care cel care a găsit persoana aflată în pericol putea apela de îndată la 112 constituie o faptă tipică;

- în ipoteza în care autorul nu poate da ajutor necesar salvării victimei, va răspunde totuși penal pentru infracțiunea de lăsarea fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate dacă nu a anunțat de îndată autoritățile, însă nu va putea fi reținut concursul dintre această infracțiune și infracțiunea de omor/omor calificat/loviri sau alte violențe/vătămare corporală în ipoteza în care din pricina omisiunii se produce decesul sau vătămarea integrității corporale ori a sănătății victimei;

- este o infracțiune omisivă proprie.

b) urmarea imediată: starea de pericol pentru persoana în neputință de a se salva singură;

c) legătura de cauzalitate: trebuie să existe între omisiunea făptuitorului și starea de pericol produsă.

1.5. Latura subiectivă

- intenția directă sau indirectă;
- nu este tipică fapta comisă din culpă (de pildă, neacordarea ajutorului victimei unei infracțiuni de omor întrucât s-a apreciat în mod eronat că victima era deja decedată);
- nu interesează mobilul sau scopul cu care a fost săvârșită activitatea infracțională; acestea pot fi avute în vedere de instanță la individualizarea pedepsei.

1.6. Formele infracțiunii

- actele pregătitoare și tentativa nu sunt posibile;
- infracțiunea se consumă în momentul în care are loc omisiunea din partea celui care găsește persoana aflată în primejdie; nu este necesar pentru consumarea infracțiunii ca afectarea vieții, integrității corporale sau a sănătății să se producă efectiv.

1.7. Pedepsa

- închisoarea de la 3 luni la 1 an sau cu amenda.

1.8. Cauza justificativă specială

- art. 203 alin. (2) NCP prevede o *cauză justificativă specială* pentru autorul care, prin acordarea ajutorului, s-ar expune unui **pericol grav** cu privire la viața, integritatea corporală sau sănătatea sa, cu excepția cazului în care acesta avea îndatorirea legală de a înfrunta primejdia (de pildă, pompierul, salvamontistul etc.);
- nu se va reține cauza justificativă dacă pericolul la care s-ar fi expus autorul era redus sau de intensitate moderată;
- aprecierea caracterului grav al pericolului trebuie făcută *in concreto* avându-se în vedere persoana autorului, nivelul de pregătire, experiența de viață, aptitudini, abilități etc.

§2. Împiedicarea ajutorului

2.1. Noțiune

- este infracțiunea ce constă în împiedicarea intervenției ajutoarelor pentru salvarea unei persoane de la un pericol iminent și grav pentru viața, integritatea corporală sau sănătatea acesteia [art. 204 NCP];
- *această incriminare nu exista în C.pen. 1969.*

2.2. Obiectul infracțiunii

- a) **obiectul juridic special:** viața, integritatea fizică sau sănătatea persoanei și relațiile sociale în legătură cu acestea;
- b) **obiectul material:** nu are.

2.3. Subiecții infracțiunii

a) subiectul activ: orice persoană fizică sau juridică (necircumstanțiat) cu capacitate penală;

- participația penală este posibilă în toate formele: coautorat, instigare, complicitate;
- în mod întemeiat s-a arătat în doctrină¹ că spre deosebire de infracțiunea de lăsare fără ajutor a unei persoane aflate în dificultate prevăzută de art. 203 NCP în cazul infracțiunii de împiedicare a ajutorului, autor poate fi chiar persoana care a generat starea de pericol pentru victimă, putându-se reține concurs de infracțiuni între fapta care a generat pericolul (spre exemplu, vătămare corporală, tentativă la omor, lipsire de libertate etc.) și fapta de împiedicare a ajutorului.

b) subiectul pasiv: orice persoană fizică a cărei viață, integritate corporală ori sănătate se afla într-o stare de pericol iminent și grav.

2.4. Latura obiectivă

a) elementul material: împiedicarea intervenției ajutoarelor pentru salvarea unei persoane de la un pericol *iminent și grav* pentru viață, integritatea corporală sau sănătatea acesteia;

- în scopul protecției persoanelor aflate în pericol NCP a incriminat orice act de împiedicare a intervenției ajutoarelor;

- împiedicarea intervenției poate fi realizată atât prin mijloace materiale (de pildă, blocarea unui drum), cât și prin orice alte mijloace (de pildă, oferirea în mod deliberat unei adrese greșite unde să fie realizată intervenția);

- fapta nu este tipică în cazul în care constă numai în îngreunarea modalității de desfășurare a intervenției salvatoare pe parcursul acesteia;

- pericolul la care este expusă viața, integritatea corporală sau sănătatea victimei trebuie să fie **grav și iminent** (de pildă, o explozie care urmează să se producă din cauza unei acumulări de gaze, o inundație care este ca cale să distrugă o întreagă comunitate rurală etc.).

b) urmarea imediată: starea de pericol pentru viață, integritatea corporală ori sănătatea victimei;

c) legătura de cauzalitate: trebuie să existe între acțiunea făptuitorului și starea de pericol produsă.

2.5. Latura subiectivă

- intenția directă sau indirectă;

- nu interesează mobilul sau scopul cu care a fost săvârșită activitatea infracțională; acestea pot fi avute în vedere de instanță la individualizarea pedepsei.

¹ V. Cioclei, în NCP comentat, p. 426.

2.6. Formele infracțiunii

- actele pregătitoare și tentativa sunt posibile, dar nu sunt incriminate;
- infracțiunea se consumă în momentul în care are loc acțiunea tipică.

2.7. Pedepsa

- închisoarea de la 1 la 3 ani sau amendă.

Secțiunea a 6-a. Infracțiuni contra libertății persoanei

§1. Lipsirea de libertate în mod ilegal

1.1. Noțiune

- este infracțiunea ce constă în lipsirea sau restricționarea în mod ilegal a libertății de mișcare a unei persoane (libertatea de a se deplasa sau de a acționa potrivit voinței sale) [art. 205 alin. (1) NCP];

- *NCP asimilează lipsirii de libertate și răpirea unei persoane aflate în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra (de pildă, luarea unui copil nou-născut dintr-o maternitate);*

- constituie *variante agravate* ale infracțiunii de lipsire de libertate în mod ilegal:
(i) comiterea faptei de o persoană înarmată sau dacă victima este un minor ori dacă sănătatea sau viața victimei îi sunt puse în pericol; (ii) lipsirea de libertate în mod ilegal dacă fapta a avut ca urmare praeterintenționată moartea victimei.

NCP a redus numărul variantelor agravante ale infracțiunii renunțând la următoarele:

a) comiterea faptei prin simulare de calități oficiale;

- în această ipoteză când victima crede că făptuitorul are o calitate oficială (pe care acesta o simulează) care îi oferă competența de a lua măsuri privative de libertate se va reține comiterea forme tip a infracțiunii de lipsire ilegală de libertate (dacă nu se reține vreo altă variantă agravată prevăzută de lege).

b) comiterea faptei prin răpire;

- în acest caz se va reține fie forma asimilată a infracțiunii prevăzută de art. 205 alin. (2) NCP când răpirea privește o persoană aflată în imposibilitatea de a-și exprima voința ori de a se apăra, fie infracțiunea de trafic de persoane prevăzută în art. 210 alin. (1) NCP constând în fapta persoanei care recrutează, transportă, transferă, adăpostește sau primește o altă persoană pe care a lipsit-o de libertate, prin răpire, în scopul exploatării, respectiv infracțiunea de trafic de minori prevăzută în art. 211 alin. (1) NCP constând în fapta de recrutare, transferare, transportare, adăpostire sau primire a unui minor lipsit de libertate, prin răpire, în scopul exploatării acestuia.